

ISTINE I ZABLUDE O REFORMI ZNANOSTI I VISOKOG OBRAZOVANJA, (Ur. J. Barbić)

**HAZU, Znanstveno vijeće za državnu upravu,
pravosuđe i vladavinu prava, Zagreb 2019, str. 201.**

Znanstvena djelatnost temelj je svakog razvijenog društva. Jednako kao i svaki aspekt društvenog života, i znanstvena djelatnost treba biti uređena određenim pravnim normama. Naime, imajući u vidu kako su hrvatska sveučilišta kao izvor svake znanosti godinama na samom kraju ljestvica koje rangiraju svjetska sveučilišta, evidentno je da je i više nego potrebno da mjerodavne vlasti izvrše reformu znanosti i obrazovanja kako bismo stvarali uređene, konkurentne i izvrsne centre znanja. Kako bi se taj cilj ostvario potrebno je najprije usavršiti pravne okvire koji uređuju sustav znanosti i obrazovanja. Kako to valja napraviti pokušalo se odgonetnuti na 45. Okruglom stolu održanom u Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti održanom u zgradi Akademije u Zagrebu u lipnju 2018. pod nazivom "Istine i zablude o reformi znanosti i visokog obrazovanja", a povodom čega je izašla i istoimena knjiga u izdanju Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti 2019. godine, str. 201.

Na početku knjige nalazimo predgovor Akademika Jakše Barbića koji je ujedno i urednik ovog izdanja (str. 5.), predgovor (str. 7.-11.) i tekst otvaranja Okruglog stola, također Akademik Barbić (str. 15.-18.), nakon čega slijede uvodna izlaganja (str. 21.-155.), rasprava (str. 159.-174.), tekst zatvaranja Okruglog stola (str. 177.-179.) i na kraju prilog "Važnost znanja i primjene znanja za izlazak iz krize i razvoj Hrvatske" HAZU, Zagreb 2011. (str. 183.-201.)

Uvodna izlaganja centralni su dio ovog Okruglog stola i tu nalazimo četiri iznimno kvalitetna teksta koji sadrže sve opaske i prijedloge za unaprijeđenje pravnog okvira koji uređuje znanstvenu djelatnost i visoko obrazovanje.

Prvi rad izložen na Okruglom stolu, a objavljen u ovoj knjizi nalazi se pod naslovom "Sustav znanosti i visokog obrazovanja" (str. 21.-71.), a izložio ga je Prof. dr. dc. Ivo Družić s Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Profesor Družić upoznao nas je s financijskim potrebama za unaprijeđenje znanstvene djelatnosti i visokog obrazovanja te s tim u vezi i potrebom da se njihovo financiranje na jedan način uvede u pravni sustav normi koje će tako osigurati njihov primjeren sustav financiranja.

Drugi rad na ovom Okruglom stolu rad je Izv. prof. dr. sc. Frane Staničića s Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Rad obrađuje temu "Mane i nedostaci Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju- kako ih popraviti?" (str. 73.-85.). Cilj ovog rada bio je predstaviti mane koje su se pokazale u primjeni Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju i predložiti mjere za njihovo ispravljanje. Koliko je u tom namjeri uspio ostavljamo čitateljima da procijene.

Treći rad u knjizi prezentirao je Prof. dr. sc. Željko Potočnjak sa Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Naslov ovog rada je "Osiguravanje kvalitete u

visokom obrazovanju i znanosti” (str. 87.-128.) Profesor Potočnjak u svom radu nastoji prikazati glavne značajke, normativne i stvarne, razvoja postojećeg sustava osiguravanja kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju. Stavljajući taj razoj u europski kontekst, profesor je ovdje također pokušao analizirati strukturu te dobre i loše značajke postojećeg sustava.

Četvrti rad u knjizi koji je prezentiran na ovom Okruglom stolu pripada doc. sr. sc. Kseniji Grubišić sa Pravnog fakulteta u Zagrebu i nosi naslov “Primjena kvalifikacijskog okvira u sustavu visokog obrazovanja i znanosti: razvojne prepreke i mogućnosti za visoka učilišta” (str. 129.-155.). U svom izlaganju doc. Grubišić naglašava preciznu razradu kriterija za vrednovanje skupova ishoda učenja i kvalifikacija koja bi proizlazila iz potreba tržišta rada, pojedinca i društva odnosno potreba koje bi bile posljedice jače povezanosti između obrazovanja, poslovanja i istraživanja te uključenosti socijalnih partnera i civilnog društva, kao presudnu - jer jedino oni, prema riječima same autorice, mogu dati smisao uspostavi, a onda i vrednovanju svih bitnih dijelova kvalifikacijskog okvira.

Nakon uvodnih izlaganja uslijedila je rasprava na kojoj su sudjelovali Leo Budin, Vesna Legac, Zlata Đurđević, Branko Brdar i Hana Horak.

Održavanjem ovog Okruglog stola Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti još jednom je pokazala kako skrbi o najvišim društvenim vrednotama među koje se svakako ubraja djelovanje na području znanosti i visokog obrazovanja. Potreba za pravnim uređenjem ovog važnog područja jasno je izražena i prijedlozi izneseni na ovom okruglom stolu pozivaju na jako potrebnu reformu sustava znanosti i visokog obrazovanja. Koliko će ovi prijedlozi biti usvojeni u praksi tek nam ostaje za vidjeti. Međutim ono što je važno jest da se o ovoj temi raspravlja i da postoji potreba za reformom. Ova knjiga, kao i sve koje vjerojatno još dolaze iz radionice Akademije, budući će se ova tema sigurno još obrađivati, sadrži zanimljive teorije i prijedloge o unaprijeđenju jednog važnog društvenog sustava od presudne važnosti za funkcioniranje i razvoj svake države i kao takva je vrijedan izvor za sve zainteresirane koji se bave istim ili sličnim pitanjima, a nadamo se da će državni aparat prepoznati i usvojiti neke od prijedloga iznesenih na skupovima HAZU i time pridonijeti uspješnoj reformi znanosti i visokog obrazovanja u Republici Hrvatskoj.

Mia Bašić, mag. iur.